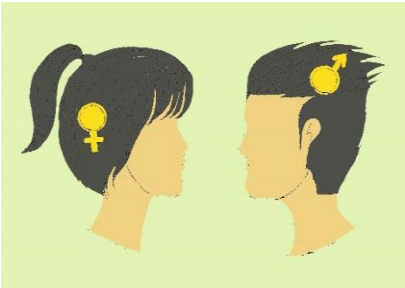

ကျား၊မရေးရာ (Gender)

ကျား၊မရေးရာ(Gender) ဆိုသည်မှာ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများအကြား လိင်ကွဲပြားမှုအပေါ် အခြေခံ၍လူမှုအသိုက်အဝန်းမှ လူမှုရေးအရ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယောကျ်ားလေး (သို့) မိန်းကလေးအဖြစ် မွေးဖွားလာသည့်အချိန်မှ စတင်ကာ ကျား၊မရေးရာ တရားသေအမြင်များ၊ စံနှုန်းများအရ မည်သို့နေထိုင်ပြုမူရမည်ကို သင်ကြားခြင်းခံရပါသည်။ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများအတွက် လူမှုရေးရာ သတ်မှတ်ချက်များမှာ ကမ္ဘာ့ဒေသအသီးသီးတွင် များစွာကွဲပြားခြားနားပေသည်။ သတ်မှတ်ချက်အများအပြားမှ ယေဘုယျအားဖြင့် အင်အားနည်းပါးပြီး ထိခိုက်ခံစားရလွယ်သော အမျိုးသမီးများအတွက် တန်းတူညီမျှမှု၊ တရားမျှတမှုတို့ မရရှိစေဘဲ ပိုမို၍ထိခိုက်လွယ်စေပါသည်။

Sex	Gender
<ul style="list-style-type: none"> - ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ၊ ဇီဝဗေဒအရ ကျား၊မ ကွဲပြားမှုများ ဖြစ်သည်။ - ဇီဝဗေဒအရ ဆုံးဖြတ်သည်။ - မပြောင်းလဲနိုင်ပါ။ 	<ul style="list-style-type: none"> - အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများအကြား လူမှုရေးအရ ခွဲခြားသတ်မှတ်ချက်များ ဖြစ်သည်။ - လူမှုရေးအကြောင်းရင်းများဖြစ်သော သမိုင်းစဉ်၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံ၊ ရပ်ရွာအသိုက်အဝန်း၏ စံသတ်မှတ်ချက်များ၊ ဘာသာရေးစသည်တို့က ဆုံးဖြတ်သည်။ - “ကျား၊မရေးရာ”သည် ယောကျ်ားလေး၊ မိန်းကလေး၊ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအဖြစ် မည်သို့နေထိုင်လိုက်နာရမည်ကို လူမှုရေးအရအသိအမှတ်ပြုလက်ခံ ထားခြင်းဖြစ်၍ ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။

Gender Identity (လိင်ဖြစ်တည်မှု)

- လိင်ဖြစ်တည်မှုသည် လူတစ်ယောက်၏ မိမိကိုယ်ကို သိမှု နှင့် မိမိကိုယ်ကို ယောက်ျားဆန်သလား၊ မိန်းမဆန်သလား သိခြင်းဖြစ်သည်။ လိင်ဖြစ်တည်မှု ဆိုသော စကားရပ်သည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စကားရပ် အနေနှင့် စတင်လာပြီး လိင်စိတ်ပြောင်းသူ (သို့) လိင်ပြောင်းထားသူများကို ကာကွယ်ရန် (အထူးသဖြင့် လိင်တစ်ခုမှနောက်တစ်ခုသို့ ပြောင်းရန်လုပ်သောသူများအတွက်) အသုံးပြုသည်။

- လိင်ဖြစ်တည်မှု ဆိုသည်မှာ လူတစ်ယောက်က ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဘယ်လိုမြင်သလဲ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ မိမိကိုယ်က လိင်သတ်မှတ်မှုဆိုင်ရာအမှတ်အသားဆိုင်ရာငြင်းဆန်တာမျိုးလည်းပါဝင်နိုင်သည်။ လိင်ဖြစ် တည်မှုကို လိင်တိမ်း ညွတ်မှုနှင့် တစ်ခုတည်းပေါင်းစည်းထားသည်။ ထိုသို့လုပ်ခြင်းသည် တိကျမှန်ကန် ခြင်းမရှိပါ။ လိင်ဖြစ်တည်မှုသည် လိင်တိမ်းညွတ်မှုကို မဖြစ်စေပါ။

Gender Role: (လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာစံနှုန်း)

ဘယ်လောက် ယောက်ျားပီသစွာ (သို့) မိန်းမပီသစွာလူတစ်ယောက်ကပြုမူသလဲ ကို ရည်ညွှန်းသည်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်က ကျား၊ မများမည်သို့ ပြုမူရမည်၊ သဘာဝလိင်ပေါ်မူတည် ပြီး ပင်ကိုစရိုက်နှင့်အပြု အမ မည်သို့ ရှိရမည်ဟု စံသတ်မှတ်ချက်များရှိကြသည်။

ကျား၊မအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှု

ကျား၊မအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုဆိုသည်မှာ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများအကြား လူမှုရေးအရ သတ်မှတ်မှတ်ချက်များ ကွဲပြားနေခြင်းအပေါ် အခြေ အခြေခံကာ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်ပြီး ထိခိုက်နစ်နာစေရန် ကျူးလွန်သည့်အပြုအမူကိုဆိုလိုသည်။

ကျား၊မအခြေပြုအကြမ်းဖက်မှုပုံစံ(၆)မျိုး

၁။ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု

ရိုက်နှက်ခြင်း၊ထိုးကြိတ်ခြင်း၊ပစ်ပေါက်ခြင်း၊လက်နှက်သုံးခြင်း၊ချုပ်နှောင်ခြင်း၊တွန်းချခြင်း၊အန္တရာယ်ရှိသောအရာကို အ၊အန္တရာယ်ရှိသောအရာကို အတင်းအကျပ် စားသုံးစေခြင်း စသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။

၂။လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု

မုဒိမ်းကျင့်ခြင်း၊လူကုန်ကူးခြင်း၊လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအမြတ်ထုတ်ခြင်း၊နုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ကိုယ်အမူအရာဖြင့်ဖြစ်စေ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာထိပါးနှောက်ယှက်ခြင်း၊လိမ်လည်လက်ထပ်ခြင်း၊ညစ်ညမ်းရုပ်ပုံများပြသခြင်းစသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။

၃။စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု

ကလေးများအားနာကျင်အောင်လုပ်မည်ဟုချိန်းခြောက်ခြင်း၊လျစ်လျူရှုထားခြင်း၊စကားအပြောခြင်း၊စွပ်စွဲခြင်း၊လူမှုရေးဖောက်ပြန်ခြင်း၊မူးယစ်ရမ်းကားခြင်း၊လုပ်ငန်းခွင်နှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်တွင်အရှက်ရစေရန်လိုက်လံနှောက်ယှက်ခြင်းစသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။

၄။နှုတ်စကားဖြင့် အကြမ်းဖက်မှု

အော်ဟစ်ဆူပူခြင်း၊ဆဲဆိုခြင်း၊စော်ကားခြင်း၊စွပ်စွဲခြင်း၊နှိမ်ချစော်ကားသော အသုံးအနှုန်းများဖြင့် အသုံးအနှုန်းများဖြင့် အမည်တပ်၍ခေါ်ဆိုဆက်ဆံခြင်းစသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။

၅။စီးပွားရေးနှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု

ဝင်ငွေရရန် အ

အလုပ်လုပ်ခွင့်မပေးခြင်း၊အိမ်မှုကိစ္စများအချိန်ပြည့်အလွန်အကျွံခိုင်းစေခြင်းခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်ခြင်း၊အိမ်သုံးစာရ
ဝတ်ကလေးနှင့်ကလေးစရိတ်များလုံလောက်စွာမပေးခြင်းစသည်ကိုဆိုလိုသည်။

၆။နည်းပညာသုံးအကြမ်းဖက်မှု

ညစ်ညမ်းပုံများပြခြင်း၊ခြိမ်းခြောက်ငွေညစ်ခြင်း၊အရှက်ခွဲခြင်း၊လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအမြတ်ထုတ်ခြင်း၊လူကုန်ကူးခြင်း၊ခိုးဝှက်၍
ဓာတ်ပုံ၊ဗီဒီယိုများရိုက်ခြင်း၊အတင်းအကျပ်လိင်ဆက်ဆံခြင်းစသည်တို့ကိုဆိုလိုသည်။

